

UCHWAŁA SEJMU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

z dnia 16 czerwca 1988 r.

w sprawie realizacji ustawy o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stwierdza, iż proces wcielania w życie rozwiązań ustawy z 20 lipca 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego przebiega, chociaż nie bez trudności, we właściwym kierunku.

Umacnianiu rad narodowych sprzyjają środki nadzoru i pomoc Rady Państwa oraz realizacja wcześniejszych uchwał Sejmu, stanowiących wyraz pieczy sprawowanej nad poszanowaniem samodzielności organów samorządu terytorialnego.

Rady narodowe uzyskiwały polityczne wsparcie ze strony instancji PZPR, ZSL i SD. Z pożytkiem dla efektów pracy rad narodowych rozwijało się współdziałanie z Patriotycznym Ruchem Odrodzenia Narodowego oraz organizacjami społecznymi i samorządowymi.

Rady narodowe mimo trudnych warunków obiektywnych wykazywały troskę o zaspokojenie społecznych potrzeb określonych w programach kadencyjnych oraz w postulatach i wnioskach wyborców.

Dorobek bieżącej kadencji jest wynikiem zaangażowania wielu radnych i działaczy samorządu mieszkańców, którym Sejm, w związku z wpływem kadencji, wyraża uznanie.

Sejm na podstawie informacji przedstawionej przez Radę Państwa oraz uwag i opinii społecznych stwierdza postęp osiągnięty w obecnej kadencji rad narodowych. Dotyczy to w szczególności:

- umacniania ustrojowej pozycji rad narodowych, utrwalania ich nadrzędności oraz funkcji kierowniczo-kontrolnych wobec terenowych organów administracji państwowej;
- zwiększania efektywności pracy rad narodowych, m. in. w wyniku uchwały Rady Państwa z 10 lipca 1986 r. w sprawie realizacji zadań wytyczonych przez X Zjazd PZPR;
- postępującej decentralizacji zadań, kompetencji i środków wojewódzkich rad narodowych na rzecz rad narodowych stopnia podstawowego oraz zapoczątkowania przekazywania zadań organom samorządu mieszkańców — zgodnie z intencją wyrażoną w uchwale Sejmu z dnia 19 grudnia 1986 r.;
- zapewnienia samodzielności rad narodowych w kształtowaniu terenowych planów społeczno-gospodarczych na lata 1986—1990, planów zagospodarowania przestrzennego i lokalizacji inwestycji;
- zwiększenia roli organów doradczych przede wszystkim poprzez powołanie i działalność rad społeczno-

gospodarczych przy wojewódzkich radach narodowych, obywatelskich konwentów konsultacyjnych przy przewodniczących wojewódzkich rad narodowych i szersze wykorzystywanie rad społecznych szkół wyższych;

- zwiększenia zainteresowania rad narodowych problematyką ochrony środowiska, szczególnie widocznego w województwach przodujących w tym zakresie;
- rozwoju inicjatyw i czynów społecznych, pełniących ważną rolę w zaspokajaniu miejscowych potrzeb i obywatelskiej aktywizacji środowisk.

Sejm podkreśla wagę zapoczątkowanego — w ramach II etapu reformy gospodarczej — procesu decentralizacji przedsiębiorstw, dla których organem założycielskim były dotychczas naczelne oraz centralne organy administracji państwowej, i wyraża swoje poparcie dla jego kontynuacji. Sejm uważa, że powyższe kierunki i formy realizacji ustawy oraz pracy rad narodowych powinny być kontynuowane i rozwijane w nowej kadencji.

Sejm stwierdza, że oprócz pozytywnych rezultatów w realizacji ustawy zaznaczyły się też słabości, które w dalszej działalności należy eliminować przez tworzenie warunków prawno-organizacyjnych i materialnych sprzyjających zwiększaniu skuteczności funkcjonowania organów samorządu terytorialnego.

Sejm stwierdza, iż rady narodowe kończą swoją kadencję wymiernym dorobkiem, ale jednocześnie z dużym zestawem spraw nie rozwiązanych, których załatwienia oczekują lokalne społeczności.

Sejm krytycznie ocenia przypadki naruszenia samodzielności rad narodowych, a także niepełny zakres weryfikacji i dostosowania aktów prawnych do przepisów ustawy o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego. Sejm zwraca się do Rady Ministrów o podjęcie, w porozumieniu z Radą Państwa, działań zapewniających:

- przygotowanie i wniesienie do Sejmu projektu ustawy o mieniu komunalnym i związkach międzykomunalnych w takim terminie, aby jej przepisy mogły wejść w życie z dniem 1 stycznia 1989 r.,
- określenie do końca 1989 r. zobiektywizowanych kryteriów kształtowania udziałów i dotacji ogólnych dla budżetów terenowych.

Sejm podkreśla potrzebę pełniejszego korzystania przez rady narodowe ze stworzonych możliwości w celu skuteczniejszej realizacji zadań społeczno-gospodarczych. Za pożyteczne i wskazane Sejm uważa dalsze pogłębianie demokratyzmu działania rad, zwłaszcza przez zwiększenie więzi radnych z wyborcami oraz szersze wykorzystanie referendum lokalnego do rozstrzygania istotnych problemów. Rady powinny również zwrócić uwagę na podniesienie sprawności i kompetencji terenowych organów administracji państwowej. Rozwijać należy również współdziałanie rad narodowych z organizacjami społecznymi, związkami zawodowymi i samorządami. Sejm uważa za wskazane upowszechnienie instytucji obywatelskich konwentów konsultacyjnych jako dodatkowej płaszczyzny dialogu i porozumienia narodowego.

Sejm wyraża przekonanie, iż wyłonione w trybie znwolizowanego i bardziej demokratycznego prawa wyborczego rady narodowe nowej kadencji aktywnie wykorzystają, zwiększone w wyniku dostosowania do zasad drugiego etapu reformy gospodarczej, uprawnienia wynikające z przepisów ustawy o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego i innych ustaw. W szczególności Sejm oczekuje samodzielnych inicjatyw rad narodowych w dziedzinie rozwoju lokalnej bazy przetwórczej i usług, zagospodarowania miejscowych zasobów i rezerw dla zaspokajania społecznych potrzeb, gospodarności w dysponowaniu i zarządzaniu wyodrębnianą własnością komunalną, rozwijania przedsiębiorczości w poszukiwaniu i wypracowywaniu dodatkowych dochodów własnych i racjonalnego gospodarowania tym środkami.

Sejm zwraca się do Rady Państwa o podjęcie działań, które zapewnią radom narodowym i radnym skuteczne wykorzystanie dokonanych zmian ustawowych — dla pełnego funkcjonowania samorządu terytorialnego.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wyraża przekonanie, że proces umacniania rad narodowych, który sprzyja coraz lepszemu zaspokajaniu potrzeb społecznych oraz rozwojowi samorządności terytorialnej, zyska szerokie poparcie ze strony społeczeństwa w akcie głosowania w dniu 19 czerwca br. i wyborze radnych do rad narodowych nowej kadencji.

Marszałek Sejmu: *R. Malinowski*